

## Gemeenten aan zet: benut Kinder- en Jeugdpsychologen

**In Nederland werken ongeveer 1.400 kinder- en jeugdpsychologen. Zij hebben een universitaire opleiding gevolgd, aangevuld met een tweejarige postmasteropleiding, en zijn op dat niveau geregistreerd bij NIP en/of SKJ. Zij zijn qua opleidingsniveau gelijkwaardig aan de BIG-geregistreerde gz-psycholoog en orthopedagoog-generalist, en vallen onder tuchtrecht.**

Gemeenten sluiten de inzet van kinder- en jeugdpsychologen soms (onbedoeld) uit in hun contracten, omdat zij in de inkoopvoorwaarden verwijzen naar kwaliteitskaders uit de volwassenen-GGZ, zoals het Landelijk Kwaliteitsstatuut GGZ (LKS). Uit het LKS volgt dat alleen bepaalde zorgverleners met een BIG-registratie kunnen optreden als regiebehandelaar. Deze kaders zijn echter niet van toepassing op de jeugdhulp.

Dat is zorgelijk, zeker gezien de al bestaande grote tekorten in de jeugdhulp. Het NIP roept gemeenten op om in de contracten met jeugdhulpaanbieders ook expliciet ruimte te geven voor de inzet van kinder- en jeugdpsychologen en de contracten in lijn te brengen met de Jeugdwet. We leggen uit waarom hun betrokkenheid van groot belang is voor passende jeugdhulp, waar de verwarring over hun inzet mogelijk vandaan komt en wat de juridische kaders zijn.

### Expertise van de kinder- en jeugdpsycholoog

Kinder- en jeugdpsychologen zijn experts in de ontwikkeling van kinderen en jongeren en in de stagnaties die daarin kunnen optreden. Zij kunnen vroegtijdig inschatten welke aanpak in de specifieke context van een kind, met ouders, school en omgeving, het meest passend is. Dat hoeft niet altijd zware zorg te zijn. Kinder- en jeugdpsychologen leggen verbinding tussen de leefgebieden van het kind (thuis, school, buurt, vrienden) en zorgen voor samenhang tussen zorg en onderwijs.

Hun inzet kan bepalend zijn voor de verdere levensloop van kinderen: wel of niet blijven zitten, agressief of sociaal functioneren, geïsoleerd raken of juist participeren.

Daarmee sluiten hun competenties direct aan bij de doelstellingen van gemeenten en de Hervormingsagenda Jeugd. De kwaliteit van de beroepsuitoefening van kinder- en jeugdpsychologen is geborgd via registratie, zij houden zich aan de professionele standaard van de beroepsgroep (beroepscode, richtlijnen) en zijn daarop aan te spreken via tuchtrecht. Zij zijn breed inzetbaar, onder meer in het onderwijs en de lokale wijkteams, maar ook in de meer gespecialiseerde ggz. Met hun brede kennis van de ontwikkelingspsychologie kunnen zij in sommige gevallen de inzet zwaardere zorg en uithuisplaatsingen voorkomen, en dragen zij bij aan efficiënte zorgtrajecten en kostenbesparing.

### Juridische kaders

Sommige gemeenten verwijzen in contracten naar de kaders van de curatieve ggz onder de Zorgverzekeringswet, zoals het Landelijk Kwaliteitsstatuut GGZ (LKS). Uit het LKS volgt dat alleen bepaalde zorgverleners met een BIG-registratie kunnen optreden als regiebehandelaar. Het LKS (en de bepalingen daarbinnen over regiebehandelaarschap) heeft echter geen betrekking op jeugdhulp die op grond van de Jeugdwet wordt verleend, waaronder jeugd-ggz. Voor jeugdhulp geldt de norm van *verantwoorde werktoedeling*<sup>1</sup>. Kort gezegd houdt deze norm in dat het werk en de verantwoordelijkheden zo moeten zijn georganiseerd dat dit leidt tot verantwoorde hulp.

---

<sup>1</sup> Volgt uit [art. 5.1.1 Besluit Jeugdwet](#) en is een nadere uitwerking van de eis van verantwoorde hulp ex art. 4.1.1 Jeugdwet.

Dit brengt met zich mee dat voor bepaalde taken BIG- of SKJ-geregistreerde professionals moeten worden ingezet, dat bij de inzet van professionals rekening wordt gehouden met hun niveau van kennis/vaardigheden, en dat ervoor wordt gezorgd dat zij kunnen werken volgens hun professionele standaard, waaronder beroepscode en richtlijnen.<sup>2</sup>

Gemeenten hebben beleidsruimte om in de financiering van de jeugdhulp in hun rol als opdrachtgever in het contract aanvullende kwaliteitseisen vast te leggen die de gemeente van belang acht voor een goede hulpverlening. Afbakening tot alleen BIG-geregistreerden laat echter een groot potentieel van postmaster opgeleide psychologen in de jeugdhulp onbenut, terwijl juist sprake is van een personeelstekort in de jeugdhulp.

Het is binnen de kaders van de Jeugdwet goed mogelijk om bijvoorbeeld bij het voeren van regie in het jeugddomein te verwijzen naar zowel BIG-geregistreerden als SKJ-geregistreerde Kinder- en Jeugdpsychologen

### **Oproep aan gemeenten**

Wij roepen gemeenten nadrukkelijk op om kritisch te kijken naar hun huidige en toekomstige contracten. Door in de contracten te verwijzen naar de geregistreerde professionals zoals bedoeld in het Besluit Jeugdwet en niet alleen naar de BIG-geregistreerde beroepsbeoefenaren, kunnen kinder- en jeugdpsychologen breder worden ingezet. Daarmee wordt recht gedaan aan hun expertise en de mogelijkheden binnen de wettelijke kaders van de Jeugdwet. Voor gemeenten met meerjarige contracten geldt dat voor deze verbeteringen niet altijd gewacht hoeft te worden tot een nieuwe inkoopprocedure.

Om die reden willen wij gemeenten oproepen om concreet te onderzoeken welke mogelijkheden zij in dit kader hebben. Voor gemeenten waarbij de contractering is verlopen via het Open house-model zijn er mogelijkheden voor wijziging van de contractvoorwaarden voor gecontracteerde jeugdhulpaanbieders en nieuw toetredende jeugdhulpaanbieders. Ook wanneer de contractering is verlopen via een ander instrument, kan het wijzigen van de contractvoorwaarden mogelijk zijn. Bijvoorbeeld omdat in dat contract wijzigingsvoorwaarden staan of omdat er goede redenen zijn om de contracten open te breken. Wij roepen gemeenten en hun juristen op om in het belang van de continuïteit en het voorkomen van oplopende tekorten in de jeugdzorg proactief naar de contracten te kijken.

---

<sup>2</sup> Bij de BIG-geregistreerde professionals gaat het om artsen, verpleegkundigen, gezondheidszorgpsychologen, orthopedagoog-generalisten of psychotherapeuten (zie art. 1.1 Besluit Jeugdwet).